

ประกาศสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง ขอให้เสนอโครงการวิจัย

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีความประสงค์จะให้มีการศึกษาวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ภายใต้ ๓ หัวข้อเรื่องต่อไปนี้ คือ ๑) บทบาทรัฐสภาในการพัฒนาระบบการงบประมาณของประเทศ ๒) การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และ ๓) การปฏิรูปองค์กรนิติบัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัย อาจารย์และนักวิจัย/นักวิชาการซึ่งมีความประสงค์จะทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่องดังกล่าว ต้องจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นตามข้อกำหนดเบื้องต้น การวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้ รวมทั้งประเด็นที่ผู้วิจัยเห็นว่าจะนำมาซึ่งผลงานวิจัยที่มีความเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น ผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดรายละเอียดได้ที่ เว็บไซต์รัฐสภา <http://library2.parliament.go.th/library/res-dev.html> และสามารถส่งข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบเสนอโครงการวิจัยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (แบบ ว.๑) ได้ที่ กลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท กรุงเทพฯ หรือส่งทางไปรษณีย์ เรียงเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๗-๘ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๔ ตั้งแต่บัดนี้จนถึงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๒

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

๒๑.

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทบาทรัฐสภาในการพัฒนาระบบการงบประมาณของประเทศ

งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติ “ขนาดหรือเพดานงบประมาณ (Size or Ceiling of The Budget)” จึงเป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงความมากน้อยของเป้าหมายและกระบวนการบริหารของรัฐบาลทั้งระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น

การจัดสรรงบประมาณในปัจจุบันมีลักษณะเป็นการงบประมาณที่เรียกว่า แบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ซึ่งโดยทฤษฎีต้องอยู่บนหลักการคือ มีตัวชี้วัดผลงาน (Key Performance Indicator-KPI) ประกอบการขอตั้งงบประมาณรายจ่าย กล่าวคือ มี KPI ทั้งงบลงทุน (Capital Budget) งบทำการ (Operating Budget) และข้อตกลงการให้บริการสาธารณะ (Public Service Obligation-PSO) จากหัวหน้าส่วนราชการระดับสูงสุดกับสำนักงบประมาณ (หรือกระทรวงการคลังในกรณีของหลาย ๆ ประเทศ) แต่ในทางปฏิบัติทั้ง KPI และ PSO ยังไม่สะท้อนถึงผลลัพธ์การดำเนินงานเท่าที่ควร เนื่องจากขั้นตอนการทำงานงบประมาณของไทยมิได้ผ่านการจัดทำงบประมาณตามระบบที่สัมพันธ์กับโครงสร้างแผนงาน (Program Structure) และแผน (Plan) อย่างสมบูรณ์มาก่อน จึงมีส่วนทำให้การพิจารณางบประมาณโดยกรรมาธิการวิสามัญฯ ของฝ่ายนิติบัญญัติไม่ครอบคลุมเพียงพอที่จะก่อให้เกิดการบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ และทำให้การอนุมัติงบประมาณดำเนินการโดยวิเคราะห์ตามฐานงบประมาณปีเก่าหรือเฉพาะส่วนที่เพิ่มในปีงบประมาณที่มีการพิจารณา (Incremental Analysis) เท่านั้น ไม่ใช่การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ (System Analysis) ที่จะชี้ให้เห็นถึงบทบาทในการพัฒนาประเทศได้ ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงประสงค์ให้มีการวิจัยเรื่อง บทบาทรัฐสภาในการพัฒนาระบบการงบประมาณของประเทศ

การปฏิรูปองค์กรนิติบัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

การปกครองระบบรัฐสภาของหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ (The Supremacy of the Constitution) อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของการถ่วงดุลระหว่าง ๓ อำนาจ คือ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ อำนาจบริหารถูกใช้เป็นหลักมากกว่าอำนาจอื่น

ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และแผนแม่บทการปฏิรูปประเทศ ส่งผลให้ระบบงานการทำหน้าที่ และการดำเนินบทบาทของรัฐสภาแตกต่างไปจากที่ผ่านมา ประกอบกับบริบทในช่วงเวลาที่เป็นสากลวิวัฒน์และภูมิภาคนิยม จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปองค์กรนิติบัญญัติให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และมีบทบาทในทุกเวทีของโลกยุคสังคมฐานความรู้และนวัตกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในส่วนของสมาชิกรัฐสภา บุคลากรสนับสนุน การทำหน้าที่ของสมาชิก กรรมการ และของสภา รวมถึงหน่วยงานสังกัดรัฐสภา ทั้งนี้เพื่อนำมาซึ่งการทำหน้าที่ด้านตรากฎหมาย ด้านตรวจสอบถ่วงดุลการบริหารราชการของรัฐบาล ด้านพิจารณางบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ ด้านการเป็นตัวแทนประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมในนโยบายระหว่างประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อคนไทยในทุกภาคส่วนของประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในฐานะหน่วยราชการสนับสนุนการทำหน้าที่ของรัฐสภา และสภาผู้แทนราษฎร จึงประสงค์ให้มีการทบทวนประเด็นด้านการปฏิรูปองค์กรนิติบัญญัติ เพื่อประโยชน์ด้านการสร้างความเข้มแข็งของรัฐสภา

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

การตรากฎหมายเป็นอำนาจหน้าที่สำคัญของรัฐสภา เนื่องจากการวางกรอบกำหนดกติกาที่กำกับและควบคุมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งมีความผูกพันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ประชาชน หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาพลักษณ์ของประเทศ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้ประเทศพึงมีกฎหมายเพียงพอเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้า เพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง และเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในยุคสังคมฐานความรู้และนวัตกรรม

สภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการถือเป็นคนกลางสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจด้านนิติบัญญัติ เนื่องจากเป็นองค์กรซึ่งทำหน้าที่พิจารณาในรายละเอียดของร่างกฎหมายที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภา ดังนั้น เพื่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีข้อมูลความรู้เกี่ยวกับผลการบังคับใช้กฎหมายสำหรับสนับสนุนการพิจารณาร่างกฎหมายของรัฐสภา จึงควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ที่ส่งผลกระทบต่อความเสมอภาคทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิรูปกฎหมายในด้านต่าง ๆ ได้อย่างตอบสนองต่อความต้องการของประเทศชาติและประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

แบบเสนอโครงการวิจัย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย).....
.....
(ภาษาอังกฤษ).....
.....

๒. กรณีเสนอในนามสถาบัน

๒.๑ หน่วยงาน.....
๒.๒ หัวหน้าโครงการ.....
๒.๓ คณะผู้วิจัย.....

๓. กรณีเสนอในนามนักวิชาการอิสระ

๓.๑ ผู้เสนอโครงการวิจัย.....
๓.๒ คณะผู้วิจัย.....
.....
.....

๔. ขอเสนอโครงการวิจัยต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ในวงเงิน.....บาท (.....)

๕. ระยะเวลาทำการวิจัย.....
.....

๖. รายละเอียดโครงการวิจัยตั้งชื่อเสนอโครงการวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ .....

๒.๒ .....

๒.๓ .....

๓. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)

๔. ขอบเขตการวิจัย

๕. วิธีดำเนินการวิจัย

๕.๑ การวิจัยเอกสาร.....

๕.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ

๑) นิยามปฏิบัติการวิจัย.....

๒) ประชากรเป้าหมายและการสุ่มตัวอย่าง.....

๗. งบประมาณและรายการค่าใช้จ่าย

๗.๑ หมวดค่าตอบแทน

.....บาท
.....บาท
.....บาท

๗.๒ หมวดค่าใช้จ่าย

.....บาท
.....บาท
.....บาท

๗.๓ หมวดค่าวัสดุ

.....บาท
.....บาท
.....บาท

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ .....
.....
.....
๘.๒ .....
.....
.....
๘.๓ .....
.....
.....

๙. เอกสารอ้างอิง

๙.๑ ภาษาไทย

.....
.....
.....

๙.๒ ภาษาอังกฤษ

.....
.....
.....

๑๐. ประวัตินักวิจัยในโครงการ.....

ชื่อ .....

ตำแหน่ง.....

ประวัติการศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลงานวิจัย.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๑. คำรับรองของหน่วยงาน (กรณีเป็นการเสนอในนามสถาบัน) .....

.....

.....

.....

.....

.....